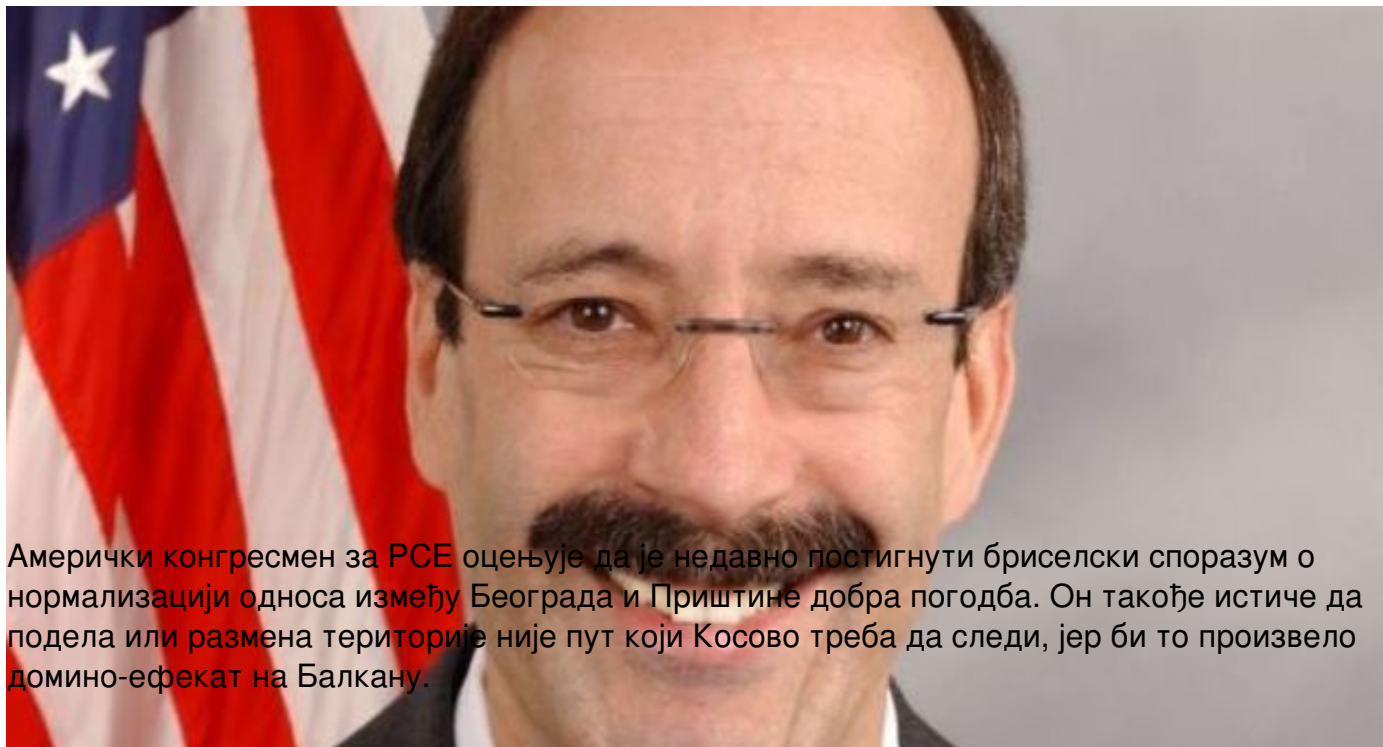

Неће бити поделе Косова нити отцепљења неког његовог дела и то је веома важан принцип, казао је Елиот Енгел, амерички конгресмен у ексклузивном интервјуу за косовски сервис РСЕ. Енгел, високопозициониран члан Комитета за спољне односе, један је од истакнутијих заговорника независности Косова.

Амерички конгресмен за РСЕ оцењује да је недавно постигнути бриселски споразум о нормализацији односа између Београда и Приштине добра погодба. Он такође истиче да подела или размена територије није пут који Косово треба да следи, јер би то произвело домино-ефекат на Балкану.

Енгел наглашава да САД морају остати укључене у збивања на Косову, јер ће у супротном ако се препусти само Европи, Косово тешко остварити своје циљеве.

РСЕ: Господине Енгел, Косово и Србија су 19. априла постигли споразум о нормализацији односа, али је прекорачен временски рок за израду плана његове имплементације. Да ли мислите да је процес нормализације у опасности?

Енгел: Не. Сматрам када је један такав процес нормализације у питању, увек ће бити нечег што ће искрснути на путу, увек ће бити препрека, али сматрам да су обе стране одлучне за споразум и његову примену. Мислим да ће све бити у реду. Јасно је да је ово озбиљна ситуација. Обе стране сумњају у то да ли је ово добра ствар. Али, мислим да је ово неопходан корак који се треба подузети и мислим да ће функционисати. Европска унија је ту, и САД ће увек бити на страни народа Косова на сваком кораку.

РСЕ: Дискусије унутар и ван Косова се настављају око тога да ли споразум ствара могућност за формирање мини-државе или једне Републике Српске у северном делу Косова. Да ли та опасност постоји?

Енгел: Не. Ово су поприлично тешки преговори. Постоји много различитих мишљења, постојало је вишегодишње непријатељство. Година 1999. је још увек у свежем сећању свих, нарочито код косовске стране. Мислим да је овај споразум неопходан. Споразумом ниједна страна не добија све оно што жели. Споразум је компромис, а компромис подразумева да једна страна добије нешто што жели и да друга страна добије нешто од оног што жели. И као резултат, ниједна страна није у потпуности задовољна, али обе стране схватају да је то у њиховом интересу, зато што могу кренути напред, оставити прошлост, или се потрудити да оставе прошлост иза себе, и да се окрену ка будућности.

За мене је то врло једноставно. Да ли народ Балкана жели и даље да гледа у прошлост, где је увек било крвопролића, ратова и вековне мржње или жели да крене напред и да настоји да изгради бољи живот ради своје светлије будућности, и будућности своје деце.

Мислим да је овим споразумом Косово на добитку, зато што је Србија по први пут „де факто” признала Косово и влада у Приштини ће успоставити контролу на целом Косову. Неће бити поделе Косова, отцепљења неког дела, и то је веома важан принцип. Према томе, влада Косова је одговорна за цело Косово, било за северну Митровицу, јужну или неки други њен део. У замену за то, Срби на северу Митровице ће имати одређени степен аутономије. Мислим да је то добра погодба, зато што не сматрам да је аутономија нешто најгоре на свету.

Знате да је и Косово имало аутономију у југословенском систему. Није функционисала зато што ју је Милошевић укинуо 1988. Али, уколико је то права аутономија, а ЕУ и САД и остали признају чињеницу да је Косово једно а не подељено, одвојено или отцепљено, у замену за један облик аутономије за Србе, мислим да је споразум веома добар за Косово и владу у Приштини.

РСЕ: У оквиру различитих гледишта, ваш колега, конгресмен Дејна Рорабакер, изнео је идеју о размени територија Косова и Србије, као начину решавања конфликта. Ви се с тим не слажете?

Енгел: Не слажем се са тим. Дозволите да кажем да је мој колега Дејна Рорабакер веома пажљив човек и мислим да жели најбоље Косову. Радили смо дуго година заједно и пријатељи смо, али се не слажем да је подела Косова пут који треба следити. Косово је на Балкану, где се не зна где је крај. Уколико се границе Балкана помере, уколико се подели Косово, шта ће се десити уколико и Република Српска пожели да буде део Србије, шта ће се десити уколико делови Македоније желе да се промене, шта ће се десити са Босном? Томе нема краја и плашим се да за то не би било решења ни за 100 наредних година.

Ја бих радије прихватио решење као што је споразум између Косова и Србије, и покушао бих да изградим пут напретка ка будућности. Уколико почнете да померате границе, то ће бити сигурна улазница за сукобе из прошлости. Била би улазница за различите стране које се осећају угроженим и које желе бити са ове или оне стране границе.

Када би постојала прилика да се размене делови Косова са Србијом и притом се ништа не деси, онда бисмо могли рећи, у реду, то је можда вредно размишљања. Али, немогуће је да се то деси без последица по остале делове Балкана, тако да мислим да је ово добар предлог.

РСЕ: Господине Енгел, у дискусијама у којима сте учествовали заједно са господином Рорабакером, упутили сте позив да Косово буде укључено у Европу заједно са својим суседима како би се избегло формирање „црне рупе“ на Балкану. У неколико случајева, званичници Приштине су критиковали Брисел што игнорише достигнућа Косова. Да ли бисте се сложили са тим критикама?

Енгел: Слажем са појединим критикама. Мислим да је за дивљење оно што је Косово постигло од проглашења независности.

Мислим да без сумње има проблема, сви знамо да проблема има свуда и Косово као нова држава има проблеме. Али, мислим да је Косово углавном напредовало и треба се кретати напред. Мислим да је важно да САД остану укључене у то.

Знам да народ Косова верује САД-у и ја мислим, уколико га препустимо Европи, нисам сигуран да ће Косово увек добити оно што заслужује. Знам да ће се САД бринути о народу Косова уколико остану тамо.

Овај споразум јасно усмерава Косово на путу ка ЕУ, али исто тако и Србију. Не смета ми уколико се Србија прикључи ЕУ, али само уколико се и Косово прикључи ЕУ. Не желим да Србија има ту могућност да блокира Косово.

Сматрам да овај споразум не дозвољава да једна земља блокира другу. Мислим да ЕУ заслужује похвале, за госпођу (високу представницу ЕУ Кетрин) Ештон која је радила пуно, лично сам са њом разговарао о ситуацији на Косову и у Србији. Мислим да Европа чека дан када јој се и Косово и Србија могу придружити.

Још једном, сматрам да је ово веома добар споразум за народ Косова. Да ли он Косову пружа све оно што жели? Не. Да ли је споразум савршен? Не. Али, на ово треба гледати као на кретање унапред, и сматрам да је добар споразум, зато што за мене није важно да ли Србија има званичне дипломатске односе и да ли признаје Косово, али потписивањем овог споразума, Србија је “де факто” признала право Косова да постоји као независна држава.

(Интервју приредила Амра Зејнели)

(PCE)